

یک فنجان حال خوب

بامداد محمدی

یکی از گونه‌های پر مخاطب برنامه‌سازی در رسانه ملی، برنامه‌هایی است که با محور خانواده و سلامت ساخته می‌شود و در قالب گفت‌وگو و گزارش به مسائل و موضوعاتی می‌پردازد که دغدغه بسیاری از اقشار جامعه است. بخصوص زنان خانه‌دار و مادرانی که در حوزه ارتباط با همسر و تربیت کودک و نوجوان و همچنین سلامت جسم و روان از این برنامه‌ها به خوبی استقبال می‌کنند و از نکاتی که در آن مطرح می‌شود در زندگی شخصی خود بهره می‌برند. در هفته‌های اخیر یکی از همین دست برنامه‌ها که از شبکه سلامت سیما پخش می‌شد با نوع بیان و صحبت‌هایی که از سوی یکی از کارشناسان آن مطرح شد، حاشیه‌هایی را به وجود آورد که بهانه‌ای شد تا به دنبال پاسخ این پرسش باشیم که یک برنامه استاندارد در حوزه سلامت و خانواده باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد.

صدا و سیما هشدار بدهد، دستگاه‌های دیگر ادامه دهند

دکتر مینو اصلانی، استاد دانشگاه و رئیس بسیج جامعه زنان کشور ابتدا به این نکته اشاره می‌کند که مخاطب رسانه ملی کاملاً عام است و امکان این که خط‌کشی خاصی صورت بگیرد یا جداسازی از طبقات جامعه هدف داشته باشد در عمل وجود ندارد و امکان ناپذیر می‌نماید. اصلانی در گفت‌وگو با چارچوب‌های، ادامه می‌دهد: از طرفی ما مدعی هستیم که رسانه ملی در برابر جامعه مسؤولیت بزرگی دارد و نمی‌تواند مسائلی که امروز به عنوان مثال درون خانواده‌ها می‌گذرد، ناهنجاری‌های اجتماعی و حتی نسل جدید دهه هفتاد و هشتاد با آن مواجه هستند را ببیند و سکوت کند.

رئیس بسیج جامعه زنان می‌افزاید: من معتقدم صدا و سیما وظیفه دارد هشدار بدهد، اما این که هشدارها در چه سطحی و به چه شکلی باشد جای بحث و گاه اختلاف نظر می‌شود. گروهی معتقدند رسانه ملی صریح و بی‌پرده باید به این مسائل ورود کند و گروهی نقش تلویزیون را مانند یک تلنگر می‌دانند، تلنگری بزنند، هشدار بدهد و در مواردی که ضرورت دارد موضوع باز شود ادامه آن به

سایر بخش‌ها برگردد و جلسات و تریبون‌های خصوصی تر وارد عمل شوند.

اصلانی توضیح می‌دهد: ببینید همین مسائل مرتبط با سلامت روان یا موضوعات جنسی در صدا و سیما می‌تواند هشدار داده شود و در لایه‌های بعدی مثل مشاوره‌های پرورشی مدارس یا انجمن اولیا و مربیان در مدارس یا در دانشگاه‌ها ادامه یابد و خدمات مرتبط با آن به مردم ارائه شود.

او تأکید می‌کند: برنامه‌سازان نباید به بهانه حل چالش‌ها حدود و خطوط قرمز را در سطح وسیعی مانند تلویزیون به هم بریزند، فراموش نکنیم که به تعبیر امام راحل (ره) صدا و سیما یک دانشگاه است و باید آن نقش راهبری و هدایت کلان را بر عهده بگیرد و دستگاه‌های دیگر در جزئیات با آن همکاری کنند.

اصلانی می‌گوید: بی‌تردید فیلترهایی باید لحاظ شود تا کسانی که از قاب تلویزیون به مخاطبان و خانواده‌ها راهنمایی‌هایی می‌دهند مورد اعتماد و کاردان باشند و بدانند چه چیزی را بگویند. آن پختگی و آمادگی قطعا باید لحاظ شود، از طرفی وظیفه رسانه ملی نیست که برای کارشناسانش در حوزه‌های مختلف علمی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، ورزشی و... کادرسازی کند بلکه دستگاه‌هایی که باید کادرسازی می‌کردند هم کوتاهی کردند بخصوص در حوزه علوم تربیتی و علوم انسانی، دانشگاه‌های ما بشدت وابسته به علوم غربی هستند که به عنوان مثال بسیاری از موارد علوم تربیتی غرب با جامعه ما

اصلانی:

بی‌تردید فیلترهایی باید لحاظ شود تا کسانی که از قاب تلویزیون به مخاطبان و خانواده‌ها راهنمایی‌هایی می‌کنند مورد اعتماد و کاردان باشند و بدانند چه چیزی را بگویند.

برنامه‌سازان نباید به بهانه حل چالش‌ها حدود و خطوط قرمز را در سطح وسیعی مانند تلویزیون به هم بریزند

و مردم ما سختی ندارد. حوزه‌های علمی، دانشگاه‌ها و... موظفند به کمک صدا و سیما بیایند.

صلاحیت فرهنگی و علمی کارشناسان

امام‌مهدی ناجی عظیمی، کارشناس ارشد مشاوره خانواده، زوج درمانگر و درمانگر سلامت جنسی که ساکن قم است و این روزها بخصوص در فضای مجازی توانسته با مخاطبان جوان ارتباط خوبی برقرار کند، ضمن این که مانند اصلانی باور دارد رسانه ملی باید مسائل کلی را مطرح کند و ادامه مسیر در فضاهای تخصصی انجام شود، چور دیگری به موضوع نگاه می‌کند و به چارچوب‌های می‌گوید: مطرح کردن یا عدم طرح آموزش‌های جنسی در رسانه‌های عمومی از دو نظر قابل بررسی است که می‌توان به نگاه هنجاری به مسائل جنسی و نگاه ناهنجاری به آن اشاره کرد. بسیاری از خانواده‌ها طرح‌واره‌های ذهنی و باورهای شناختی غلط در خصوص بروز و گفتمان جنسی توسط دیگران دارند به گونه‌ای که از طرح موضوع، ترس دارند و چنین مسائلی را قبیح و ناهنجار می‌دانند. در نقطه مقابل، بسیاری از خانواده‌ها نیز مطرح کردن صحیح و موثر این آموزش‌ها را نه تنها ضروری و مهم می‌دانند، بلکه آن را بهنجار و مفید قلمداد می‌کنند. بروز ترس‌ها و عصبیت‌های ذهنی افراد به دلیل برداشت‌های غلط و بر خوردهای سلیقه‌ای قبلی جامعه والدین آنهاست و در واقع تلاش می‌کنند تا از گفتمان جنسی پرهیز یا فرار کنند یا این که آن را مسکوت بگذارند.

او ادامه می‌دهد: بسیاری از والدین زمانی که سوالی از سوی کودک، نوجوان یا جوان‌شان مطرح می‌شود، با برخوردی شدید پر خاشگرانه یا فرار روبه‌جاء که این سوالات قبیح و زشت هستند، از رویارویی با مسائل طبیعی و سوالات بحق فرزندان‌شان، چشم‌پوشی می‌کنند تا جایی که فرزند احساس اطمینان در طرح مسائل خصوصی خود را از والدین به سمت خارج از سیستم خانواده سوق می‌دهد، گاهی مسیر خطا را بر ابراحتی پذیرفته و آن را به عنوان راهکارهای علمی یا عملی استفاده می‌کند. رفتن به سوی دوستان، استفاده از اینترنت و شبکه‌های اجتماعی، خواندن رمان‌ها و روش‌های غلط آموزشی، از این جمله هستند. در صورتی که می‌توان با بهنجار توصیف کردن آموزش صحیح تربیت جنسی به والدین، صمیمیت و اعتماد را در خانواده ایجاد و نگاه کودک

ناجی عظیمی:

ارائه آموزش‌های کلی در رسانه‌های جمعی بویژه تلویزیون، ممکن است نسبت به فرهنگ‌های چند گانه کشورمان کاربردی نباشد و دوگانگی و کشمکش روانی در ذهن مخاطبان ایجاد کند و حتی نوجوان و جوان را مقابل خانواده قرار دهد. توجه به مرزهای عقیدتی و باورهای شناختی مخاطب نیز باید مد نظر باشد